

Asia: VN/32862/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi opioidiriippuvuuden vieroitus- ja korvaushoidosta opioidilääkkeillä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

A-KLINIKKASÄÄTIÖ

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖLLE

VN/32862/2022

Lausuntona esitämme asetusta koskevat huomiot pykäläkohtaisesti.

1 § Soveltamisala

Somaattinen tukihoido on hyvin löyhästi määritelty ja sitä voisi tiukentaa koskemaan vain sairaalahoitoa tilanteessa, jossa vieroitusoireet vaikeuttavat potilaan muuta hoitoa.

2 § Määritelmät

2. momentti: määrittely vieroitus tähtää opioidiriippuvaisen päihteettömyyteen on ongelmallisesti kuvattu, koska vieroitus tähtää siihen, että opioidiriippuvainen vieroittuu opioideista. Opioidiavusteinen vieroitus ei hoida muita riippuvuuksia, vaikka niitä voi korvaushoidossa psykososiaalisilla keinoilla hoitaa opioidiriippuvuuden ohessa. Tässä olisi hyvä määritellä vieroitus päihteettömyyden sijasta opioidien käytön lopettamiseen tähtääväksi hoidoksi.

3. momentti: sama kuin edellä, eli päihteettömyyden voisi kirjata auki siten, että tässä puhutaan opioidien käytön lopettamisesta tai vähentämisestä. Asetuksessa ei ole tarpeen jatkaa tai tukea nykyistä jaottelua kuntouttava/haittoja vähentävä hoito, koska haittoja vähentävässä hoidossakin

potilaat kuntoutuvat ja tarvitsevat usein paljon hoitoa ja tukea. Nykyään haittoja vähentävä hoito mielletään monesti hyvin kevyeksi hoidoksi. On tärkeää todeta, että kaikilla potilailla kuntoutuminen on tavoitteena, sillä kuntoutuminen ei ole synonyymi päihteettömyydelle tai siihen pyrkimiselle.

4 § Korvaushoidon edellytykset

Hyvä, että tässä on mahdollisuutena myös tilanne, jossa ei ole ns. vieroitusyritystä taustalla. Riippuvuuden pitkäkestoisuuden määritelmä on kuitenkin ongelmallinen. Olisi hyvä jättää se pois kokonaan, koska käsite on hyvin suhteellinen ja toisaalta pelkkä riippuvuuden pitkäkestoisuus ei ole ratkaiseva. Kokonaistilanne on ratkaiseva ja joskus se ei edes edellytä pitkään jatkunutta riippuvuutta. Esim. psykiatrinen tai somaattinen vakava sairaus + opioidiriippuvuus tai nuoren vaikea opioidiriippuvuus -> nopea korvaushoidon aloitus voi pelastaa hengen ja vakauttaa muutenkin tilanteen.

5 § Hoitosuunnitelma

Hyvä, että tässä on mainittu psykososiaalinen hoito. Sen tulee olla keskeinen osa korvaushoitoa eli korvaushoito ei saa olla pelkkää lääkkeenjako. Asetuksessa olisi hyvä lisäksi sanoa, että määritellään hoidon yksilölliset tavoitteet ja keinot niihin pääsemiseksi, jotta tavoitteita ei mielletäisi ns. haittoja vähentäviksi tai kuntouttaviksi, vaan tavoitteet olisi aidosti mietitty yksilön tarpeiden mukaisesti ja tavoitteissa olisi suunniteltu juuri kyseisen yksilön tarvitsema psykososiaalinen hoito. Psykososiaalisia hoitokeinoja on esim. Palkon suosituksissa mainittu eikä ”hoito” voi olla esim. pelkkiä tukikeskusteluja, kun oikeita hoitomenetelmiäkin on olemassa.

Helsingissä 24.2.2023

A-KLINIKKASÄÄTIÖ

Jouhki Hannu
A-klinikkasäätiö